

PREHISTÒRIA

NEOLÍTIC I ENEOLÍTIC

ENTERRAMENTS NO MEGALÍTICS O EN FOSSA

SEPULCRE 1.er DE LA BÒVILA BELLSOLÀ. LA MOGUDA (VALLÈS)

Situació: La Bòvila Bellsolà està enclavada dintre les propietats del Marquès de Comillas de La Moguda, a cosa d'un kilòmetre de l'estació del ferrocarril de Mollet (línia de Sant Joan de les Abadesses) i al peu mateix de la via fèrrea de Mollet a Caldes de Montbui.

Descripció: Molts són els enterraments descoberts en aquesta Bòvila, però sempre havien estat destruïts sense donar-hi la més petita importància, fins que a mitjans de juliol de l'any 1922,

Fig. 11. — La Moguda : Sepulcre I de la Bòvila Bellsolà

foren advertits pel Sr. Josep M.ª Jardí, de Santa Perpetua de la Moguda, el qual comunicà les descobertes a l'INSTITUT i recollí els objectes, que més tard foren cedits pel Marquès de Comillas a l'INSTITUT.

Fou descobert arrencant terra per la rajoleria a 2,40 m. de fondària, en el lloc de contacte de l'argila amb el tortorà. No hi havia indicació de pedres de cap mena, i el cadàver estava relativament ben conservat (fig. 11).

Troballes: Al voltant de l'esquelet que es trobà arronçat ocupant una superfície de 80×40 cms. es recolliren dos nuclis de sílex de color marró i una bonica destrat polida d'anfibolita, essent de remarcar uns secs que presenta de llarg a llarg, tal volta per fer més ferm el seu manegament (fig. 12).

SEPULCRE 2.^{on} DE LA BÒVILA BELLSOLÀ DE LA MOGUDA

Descripció: Descobert el 26 d'agost del mateix any, a una distància de 25 m. del primer i a $1\frac{1}{2}$ m. de fondària, notant-se solament per la terra més flonja, però sense indicació de cap mena. Ocupava un espai de 1×1 m. i els ossos eren molt esmicolats, es pogué no obstant comprovar la seva posició doblegada com en el sepulcre primer.

Troballes: Dos ganivets de sílex marró semblant als nuclis de l'enterrament anterior (fig. 13) i cinc petits fragments d'un vas de terrissa negrosa feta a mà recollits entre els ossos (fig. 14). Els ganivets aparegueren a sota el crani.

Fig. 12. — La Moguda : Material arqueològic del sepulcre I de la Bòvila Bellsolà (1:1)

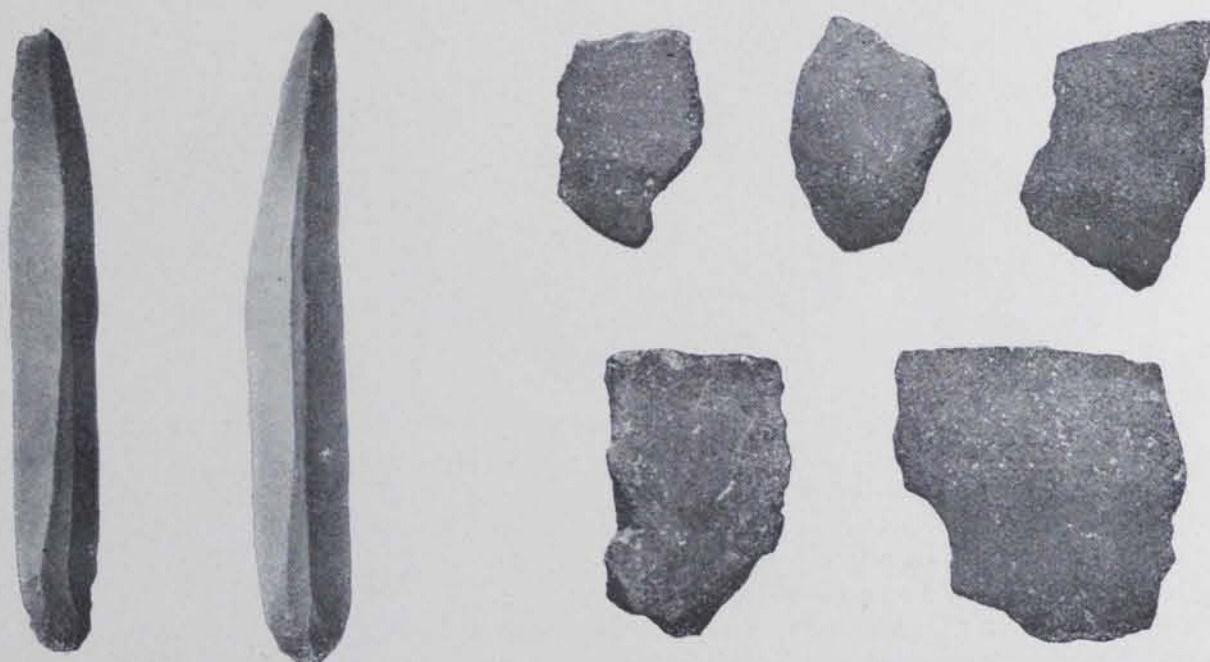

Fig. 13. — La Moguda : Ganivets de sílex del sepulcre II de la Bòvila Bellsolà (1:1)

Fig. 14. — La Moguda : Fragments d'un vas fet a mà de terrissa negrosa del sepulcre II de la Bòvila Bellsolà (1:1)

SEPULCRE 3.er DE LA BÒVILA BELLSOLÀ DE LA MOGUDA

Descripció: Situat a uns 10 m. del primer i a 1 1/2 m. de fondària, descobert al 9 de setembre del mateix any.

Fig. 15. — La Moguda : Ganyet de sílex del sepulcre III de la Bòvila Bellsolà (1:1)

Fig. 16. — La Moguda : Vas fet a mà, reconstruït, del sepulcre III de la Bòvila Bellsolà (1:1)

Tampoc hi havia cap senyal indicadora; es trobà l'esquelet molt esmicolat, i era difícil comprovar la forma exacta de l'enterrament.

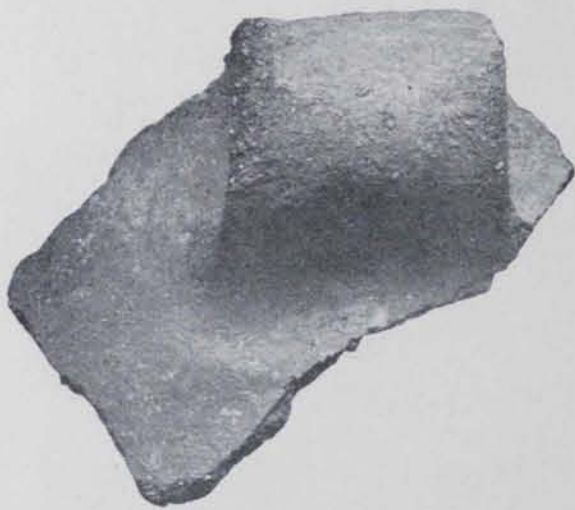

Fig. 17. — Montornès : Anses d'un vas de terrissa fet a mà del sepulcre de can Torrents (1:1, aproximadament)

Troballes: S'hi recollí un ganivet de sílex de color marró (fig. 15) i un petit vaset de terrissa fet a mà amb una ansa (fig. 16), ultra un palet de granit molt descompost que pel seu mal estat no es pot comprovar si era treballat.

SEPULCRE DE LA RAJOLERIA DE CAN TORRENTS. MONTORNÉS (VALLÈS)

Descripció: L'any 1923, en una rajoleria anomenada can Torrents del terme de Montornés, fou posat al descobert un esquelet tapat amb pedres codolars de riu, i que tenia al damunt dos metres d'argila quaternària.

Troballes: Una destrat bellament polida de felsofir, un ganivet de sílex groguenc, i un collar de calaita compost d'onze grans en forma d'oliva (fig. 18), i un vas de terrissa de tamany

Fig. 18. — Montornès : Mobiliari del sepulcre de la Bòvila de can Torrents (1:1)

i forma com els descoberts en sepulcres de la mateixa època de Sant Genís de Vilasar, Vich, Manresa, etc., dels quals sols foren recollits els fragments pertanyents a les anses (fig. 17).

SEPULCRE DE LA BÒVILA D'EN BUSQUETS DE CALDES DE MONTBUI (VALLÈS)

Situació: La Bòvila d'en Busquets és dins l'antiga propietat del Mas Rossell a 1 Km. de la vila, a la dreta de la carretera de Granollers. Actualment, al costat mateix, s'ha aixecat la fàbrica d'en Joan Cortès.

Descripció: Durant l'any 1921, en els treballs d'excavació per extreure la terra per la rajoleria citada, hom descobrí fins a catorze esquelets, molts d'ells coberts amb pedres sense treballar. Sortiren a poca distància l'un de l'altre i a un nivell mig de 1 m. i mig de fondària.

Troballes: Les troballes devien ésser nombroses, però foren repartides entre els treballadors i moltes perdudes entre les terres. Sabem que hi sortí terrissa, destrals i collarets, dels quals sols

Fig. 19. — Caldes de Montbui : Collars de cal·laïta dels sepulcres de la Bòvila d'en Busquets (1:1)

poguèrem recollir elements de dos d'ells formats per set i cinc peces de calaita respectivament, essent notable una d'elles pel gros tamany, poc acostumat en aquesta mena de joiells (fig. 19).

SEPULCRES DE SANT JOAN DESPÍ (BAIX LLOBREGAT)

Situació: A 10 minuts del poble de Sant Joan Despí, entre la via del ferrocarril i l'antic camí reial, al peu mateix d'una marjada, cavat dins les margues pliocèniques.

Descripció: Aquest sepulcre devia ésser com el de Santa Maria de Miralles, format per grans lloses acusant la forma de caixa rectangular, conservant-se actualment sols una de les lloses al mig del marge, damunt mateix d'on foren recollits els objectes que per atzar s'hi trobaren.

El material d'aquest sepulcre fou descobert casualment pel senyor Fornaguera, al peu mateix de l'antic camí i sota la citada llosa que resta, de l'enterrament, tot aplegat i sense restes d'ossamenta.

Una excavació, més tard, pels voltants de l'esmentat lloc, no donà cap resultat.

Troballes: Dues petites destrals polides de felsofir; una destral polida d'anfibolita; una pedra treballada semblant a una destral, també d'anfibolita; un nucli de sílex groguenc i una defensa de senglar molt polida (fig. 20).

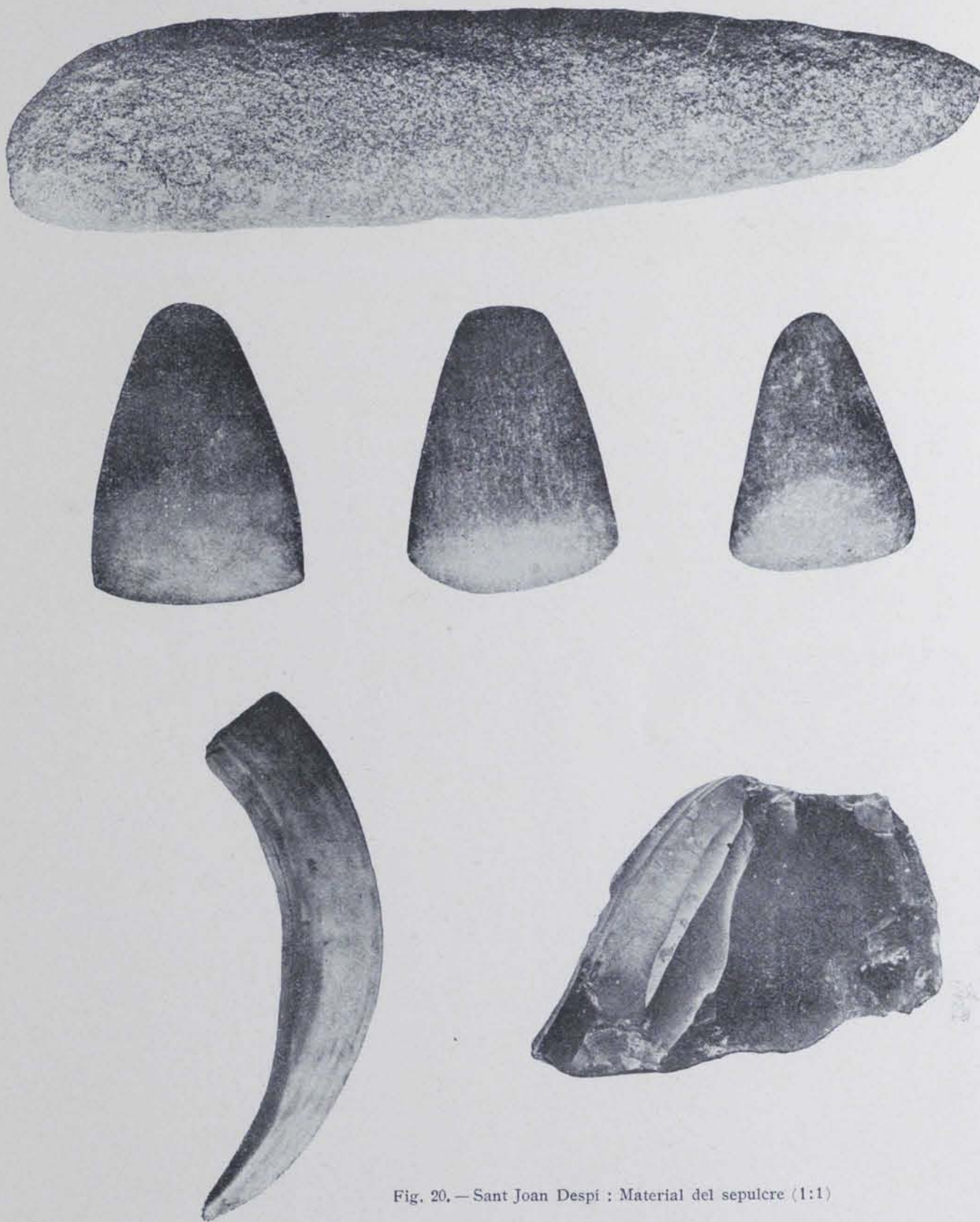

Fig. 20. — Sant Joan Despí : Material del sepulcre (1:1)

SEPULCRE DE L'URBANITZACIÓ BATLLORI. BADALONA (COSTA DE LLEVANT)

Situació: En la part alta de Badalona, entre la població i els petits turons que li serveixen

Fig. 21.—Badalona : Vaset de terrisa fet a mà del sepulcre de l'«Urbanització Batllori»

El que ens ocupa, sortí a 2 m. de fondària; el formaven un amuntegament de pedres mal tallades del tortorà, sota de les quals hi havia un esquelet els ossos del qual, molt esmicolats, acusaven la forma corrent d'aquesta mena d'enterraments en què l'esquelet era soterrat doblegat.

Junt al cap s'hi recollí un petit vaset de terrissa feta a mà i polida amb una anseta arran del solament (fig. 21).

Les troballes de tots aquests sepulcres excepte el de l'Urbanització Batllori són al Museu d'Arqueologia de Barcelona, les d'aquest darrer a l'incipient Museu de Badalona. —JOSEP COLOMINES ROCA.

de capçalera, s'extén una potent capa d'argiles quaternàries que sovint són aprofitades per a la fabricació de maons i teules, havent-hi establertes un bon nombre de bòviles.

En extreure la terra, periòdicament són posades al descobert restes arqueològiques, la majoria de l'època romana i també de temps més reculats.

A primers de l'any 1931 en mig d'aquestes bòviles, en un lloc on hi ha el camp de futbol conegut pel nom de «Urbanització Batllori», foren descobertes les restes d'un enterrament neolític.

Descripció: La troballa fou casual, com la majoria d'aquests sepulcres, degut a no presentar cap senyal a l'exterior i a la molta fondària en què es troben.

SEPULCRES MEGALÍTICS

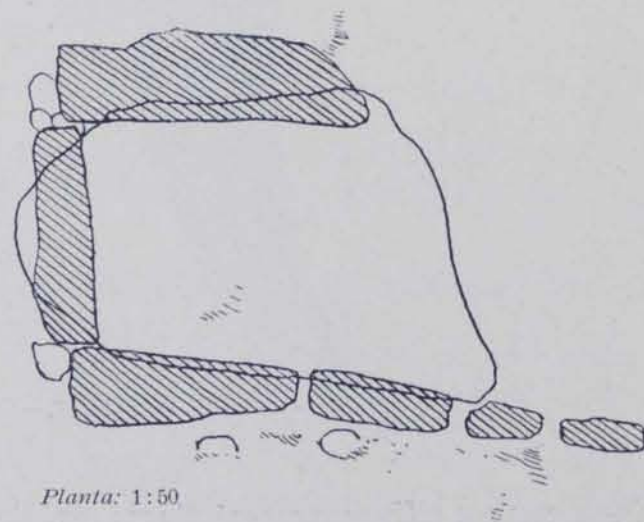

Fig. 22.—La Roca del Vallès : Sepulcre de Cèllecs

SEPULCRE DE CÈLLECS. LA ROCA DEL VALLÈS

Situació: Dalt un collet avançat de la serra de Cèllecs, a 2 Km. a l'esquerra del camí, que va des de la carretera de la Roca a Sant Bartomeu.

Descripció: El formen quatre lloses de granit que és la roca de què es componen totes aquelles serralades, conservant-se en perfecte

Planta: 1:50

Fig. 23.—La Roca del Vallès : Planta del sepulcre de Cèllecs